

Saksframlegg

ENDRET ORGANISERING OG VITALISERING AV BRUKERRÅDENE INNEN HELSE- OG VELFERDSTJENESTEN.

Arkivsaksnr.: 10/45560

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

1. Brukerrådenes rolle innen helse- og velferdstjenesten som samspillinstans og høringsinstans oppgraderes og formaliseres.

Med virkning fra 1. oktober 2011 vedtar bystyret følgende endringer i brukerrådenes reglement:

- a. Nytt pkt 6f: Innen helse- og velferdsområdet organiseres brukerrådene etter følgende sektorinndeling:
  - helse- og velferdssentre og helsehus utgjør en sektor,
  - hjemmetjenestene en sektor,
  - botiltak og dagtilbud en sektor,
  - helse og velferdskontor, byomfattende helse- og velferdstjenester og NAV-kontor en sektor.
- b. Nytt pkt 8c: Forhold og saker som kan medføre endringer på den aktuelle enheten eller innen tjenesteområdet. Rådslagning og informasjonsutveksling rundt slike endringer kan skje i forhold til enhetsleder, rådmann eller politisk nivå.
- c. Punkt 9e endres til: Fungere som høringsorgan for rådmann og politisk nivå. Dette gjelder både enhetens tjenesteområde og tilsendte politiske saker.
- d. Punkt 9f gis slik tillegg: Innen helse- og velferdstjenesten møter brukerrådene sektorvis bystyrets fagkomite for helse- og velferd en gang i året, jfr pkt 6f
- e. Punkt 9g strykes.

Med virkning fra 1.oktober 2011 vedtar bystyret følgende tilføyelser i bystyrekomiteenes reglement:

- f. Pkt 1.9 endres til: ... hvilke *komiteer, råd, utvalg og brukerråd* som eventuelt skal høres.
- g. Nytt pkt 5.7: Helse- og velferdskomiteen gjennomfører årlige kontaktmøter med brukerrådene innen helse- og velferdsområdet med utgangspunkt i sektororganisering av brukerrådene, jfr brukerrådenes reglement.

2. Rådmannen oppretter og holder ved like en samlet kontaktoversikt over brukerrådene innen helse- og velferdsområdet på kommunens nettsider.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

Trondheim kommune

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Bakgrunn

Bystyret behandlet 18. juni 2009 sak 84/09: "Gjennomgang av politiske utvalg som ikke er lovpålagt", der bl.a. tilsynsutvalgene ble vedtatt nedlagt. Det het videre i vedtaket: *Bystyret forutsetter at kontakten mellom brukerråd og helse- og velferdskomiteen formaliseres, og at arbeidet med å vitalisere brukerrådene prioriteres.*

Rådmannen har i samarbeid med Helse- og velferdskomiteen (HV-komiteen) fulgt opp vedtaket. I denne saken foreslås tiltak som skal sikre formell kontakt mellom brukerrådene innenfor helse- og velferdstjenesten og helse- og velferdskomiteen. I tillegg foreslås enkelte tiltak for vitalisering av brukerrådene.

Fakta

I utgangspunktet er brukerrådene organisert opp mot hver sin enhet, men det er også eksempler på felles brukerråd organisert etter ulike kriterier, for eksempel geografi og/eller tjenestetype.

Rådmannen har valgt å basere mye av denne saken på synspunkter fremkommet gjennom høringsmøter. Noen forslag går igjen både fra brukerrådene og enhetslederne. Disse kan betraktes som hovedforslag som drøftes i saken.

Helse- og velferdskomiteen arrangerte høringsmøte med brukerrådene 11. november 2009 og møter med enhetsledere innen helse- og velferdstjenesten, hhv 18. januar og 10. februar 2010. I tillegg er det kommet inn enkelte skriftlige innspill.

Mottatte forslag og innspill viser at det er store ulikheter mellom de forskjellige tjenestetypene innenfor helse- og velferdsområdet og dermed mellom brukerne og brukerrådene på de forskjellige tjenesteområdene. Eksempelvis består brukerrådene på helse- og velferdssentrene av pårørende, mens brukerrådene ved botiltakene i hovedsak består av brukerrepresentanter.

Erfaringer viser at det er store forskjeller når det gjelder rekruttering av representanter til brukerrådene. Brukere innen enkelte botiltak opplever deltagelse i brukerrådet som meningsfylt og anser dette som en del av selve tilbudet. Pårørende til brukere av andre typer tiltak gir ofte uttrykk for slitasje og ønske om å slippe noe av belastningen.

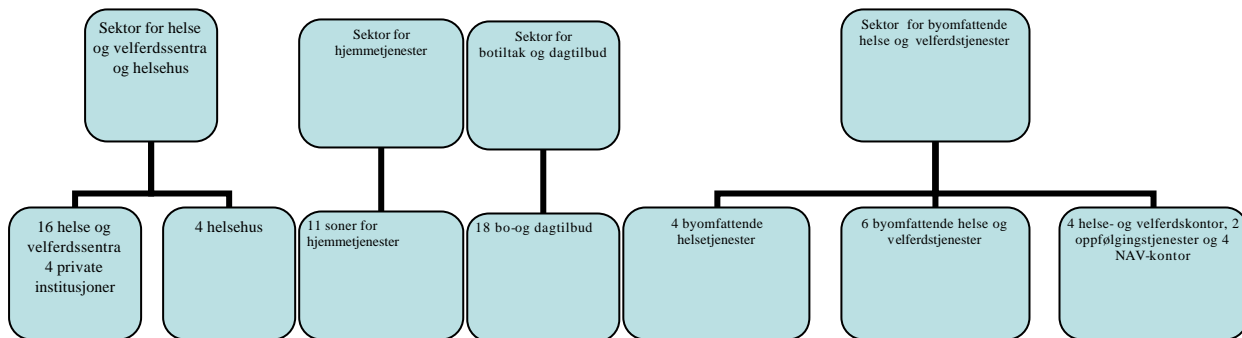
Innen eldreomsorgen er det vanlig at pårørende trekker seg ut fra deltagelse i råd og utvalg når deres nære dør. Brukerne av hjemmetjenestene bor spredt, har liten kjennskap til hverandre og har vanligvis eldre som nærmeste pårørende. Dette påvirker rekruttering og kontinuitet i brukerrådene.

1. Formalisering av kontakten med helse- og velferdskomiteen.

Her peker flere på at det er nødvendig med faste felles møter mellom brukerrådene og komiteen. Møtene bør være årlige og ha aktuelle tema. Noen peker i tillegg på at brukerrådene i slike fora bør sorteres etter enhets-/tjenestetype og at tema bør spisses ut fra dette. Det pekes også på budsjettet som en aktuell sak å holde kontakt/høringsmøter på. I tillegg foreslås det fra noen å gjøre brukerrådene til mer eller mindre formelle høringsinstanser på aktuelle politiske saker.

Rådmannen deler synet på at det er viktig å formalisere kontakten mellom komité og brukerråd. Ut fra erfaringer og innspill ser en nødvendigheten av å innføre en organisering av brukerrådene etter tjenestetype.

Rådmannen foreslår en sektororganisering med en firedeling av brukerrådene, slik figuren viser.

Førstelinjen vil i en slik modell fungere på samme måte som i dag, dvs at hvert brukerråd knyttes til sin respektive enhet. Sektororganiseringen vil ha to funksjoner. For det første vil dette gi muligheter for kontakt, erfaringsutveksling og evt samhandling mellom brukerråd innenfor samme tjenestetype. For det andre vil dette gi grunnlag for sektorvise kontaktmøter med helse- og velferdskomiteen.

Komiteen vil ha et årlig møte med hver av sektorgruppene, dvs totalt fire kontaktmøter med brukerrådene i året. Disse kontaktmøtene tenkes holdt i forkant av komiteens ordinære møter og kan ha gitte tema som grunnlag for møtet. Fra brukerrådene vil en representant, fortrinnsvis leder bli innkalt. Bestemmelser om dette innarbeides i gjeldende retningslinjer.

Det er foreslått at helse- og velferdskomiteens medlemmer kan fordeles som ansvarspersoner som møter brukerrådene. Helse- og velferdskomiteen anbefaler ikke en slik løsning. Kontakten mellom brukerrådene og komiteen bør knyttes til komiteen som et kollegium.

Helse- og velferdskomiteen deler rådmannens syn på at brukerrådene i gitte saker kan være gode høringsinstanser på politiske saker og mener at dette til en hver tid må vurderes av komiteen og dens arbeidsutvalg. En presisering av dette foreslås inntatt i komiteenes retningslinjer.

2. Aktivering av brukerrådene.

Det er viktig at brukerrådene ser at det skjer noe når saker tas opp og meldes inn. Det må gis svar på henvendelser og det er viktig at brukerrådene opplever seg sett og hørt. Dette er forbedringsområder som omtales i høringsmøter og i direkte innspill.

Brukerrådene må involveres når det skal skje/skjer ting på den aktuelle enheten, eller innenfor tjenesteområdet, samt tas med på råd på et tidlig stadium. Rådslagningen kan ha flere aktuelle kontaktpunkt, enhetsleder, rådmann eller politisk nivå. Dette er delvis dekket gjennom dagens retningslinjer, men her foreslås en presisering.

Å benytte brukerrådene som høringsinstanser i gitte saker, kan bidra til aktivering av rådene.

Videre anføres det at mer aktiv bruk av blogg, felles plattform for brukerrådene på nettsidene, bedre erfaringsutveksling mellom brukerrådene og tettere kontakt internt i egen enhet vil sammen vil fungere som aktiverende tiltak.

Brukerrådene er allerede en integrert del av kommunens nettsider og er relativt lett å finne under "helse og velferd". Det mangler imidlertid en samlet oversikt over medlemmer/ledere av brukerrådene. En oversikt over brukerrådernes ledere med nødvendig kontaktinfo bør etableres og sikres fortløpende oppdatering. Det er også kommet innspill på forhold som omhandler møtetyppighet og formalisering av arbeidet i brukerrådene. Dette er forhold som er ivarettatt i eksisterende retningslinjer, men det viser behov for å sikre

Trondheim kommune

at retningslinjene er kjent og etterleves. Helse- og velferdskomiteen vil på sin side ta opp retningslinjene med brukerrådene ved passende anledninger (høringsmøter mv).

Rådmann og helse- og velferdskomiteen er omforente om at dersom retningslinjene følges når det gjelder møteaktivitet, påvirkningsmuligheter på enhetenes tjenestetilbud og involvering i prosesser og vurderingsarbeid, ligger det gode muligheter for aktivering av brukerrådene i disse.

Drøfting med arbeidstakerorganisasjonene

Utkast til sak er drøftet med arbeidstakerorganisasjonene. Arbeidstakerorganisasjonene har noen innspill til saken:

”FO ber om at NAV sitt brukerråd omtales i saken og kobles til sektor byomfattende tjenester. Formalisert samhandling om brukerråd ivaretas gjennom det pågående arbeidet med ny partnerskapsavtale med NAV. For øvrig ingen innsigelser til saksutredning eller forslag til vedtak.”

Innspillet er tatt til følge i den forstand at NAV- kontorenes brukerråd kobles til sektor byomfattende tjenester.

Konklusjon

1. Brukerrådenes rolle som samspillinstans og høringsinstans oppgraderes og formaliseres. Dette gjelder både overfor enhetsleder, rådmannsnivå og politisk nivå og nedfelles i retningslinjene for brukerråd og komiteer. Helse- og velferdskomiteen vurderer fortløpende om politiske saker skal til brukerråd for høring.
2. Det innføres en sektororganisering av brukerrådene som legges til grunn for årlige kontaktmøter med hhv rådmannen og med helse- og velferdskomiteen. Sektororganisering forventes å bidra til aktivering og vitalisering av brukerrådene.
3. Rådmannen holder fortløpende kommunens nettsider om brukerråd og kontaktinfo oppdatert.

Rådmannen i Trondheim, 18.03.2011

Helge Garåsen
kommunaldirektør

Marit Ringseth Berg
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

Sammendrag fra 2 møter med enhetsledere

Brukerrådets retningslinjer

Sammendrag fra høringsmøte med brukerrådene

Referat fra drøftingsmøte med arbeidstakerorganisasjonene 24.02.2011

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)

